

LPD

avisen

At recover eller at være i recovery betyder...

- Ikke nødvendigvis, at man bliver symptomfri eller afslutter et behandlingsforløb
- Recovery er den enkeltes individuelle proces henimod at komme til at leve et tilfredsstillende liv, trods eventuelle begrænsninger knyttet til sygdom/retslig foranstaltning og evt. dobbeltdiagnoseproblematik

• = et bredt fokus på mange aspekter af et menneskes liv og livskvalitet

Temadage i LPD

Kilde: Se Foss, Anthony, 1993, Topin, 2001

© KFR 2024

I dette nr:

- **Invitation til LPD kursus i Århus**
- **Monitorering af tvang i psykiatrien**
- **Boganmeldelse: Psykiatriloven
Lov om anvendelse af tvang
i psykiatrien m.v.**

UDGIVER

Landsforeningen af Patient-
rådgivere og Bistandsværger
i Danmark, LPD

ANSVARSHAVENDE REDAKTØR

Erik Dahlgaard
erikdahlgaard@live.dk

Indhold fra LPD-avisen må citeres
med angivelse af kilde jf. lov om
ophavsret.

Avisen modtager gerne mate-
riale, men påtager sig intet ansvar
for indsendt materiale. Avisen
forbeholder sig ret til at forkorte/
redigere i indsendt materiale.

LAYOUT OG TRYK

Mark & Storm Grafisk A/S

Avisen udkommer
4 gange årligt
Oplag: 950

Materiale sendes til
erikdahlgaard@live.dk

WWW.LPD-INFO.DK

I dette nr. er der en invitation til LPD-kursus, som holdes i Århus den 25.-27. oktober 2024. Vi har denne gang lavet en temadag om lørdagen, hvor der sættes fokus på arbejdet med forvaringsdømte. Dette "fylder" ikke så meget i vores funktion, da ingen patientrådgivere er i berøring med denne gruppe, ligesom kun et mindre antal bistandsværger får forvaringsdømte klienter. Grunden hertil er, at langt de fleste foranstaltningssdømte som får en bistandsværge, bliver dømt som sindssyge, udviklingshæmmede (§16) eller mangelfuldt udviklede (§69). Vi finder det dog væsentligt, at også de forvaringsdømte (§70) skal have fokus i vores kursusvirksomhed, og har derfor laver en dag med dygtige undervisere om lørdagen. Vi håber på den måde at se en del af de bistandsværger som arbejder med forvaringsdømte.

Se programmet inde i bladet.

Foreningen LPD

Til landsmødet i foråret var der god deltagelse og interesse for arbejdet. Under valg til de forskellige poster, var der to udskiftninger; vores mangeårige regnskabskontrollant, Winnie Kirchheiner ønskede at stoppe, i hendes sted valgtes Frank Johansen, Silkeborg. Brian Olsen valgtes at udtræde efter nogle år som suppleant, i hans sted valgtes Michael Just Jensen, Odense.

Der skal fra foreningen LPD lyde en tak til de to afgående for indsatsen, samt et velkommen til arbejdet til de to nye.

Den 29. april havde vi den sorg, at bestyrelsesmedlem Jes Højris Hansen døde efter et kortere sygdomsforløb. Alle var glade for Jess` venlige væsen og hans interesse-rede tilgang til arbejdet i vores forening.

Æret være Jess` minde.

Bestyrelsen i LPD**Formand og redaktør**

Erik Dahlgaard
Tambogade 55, 7790 Thyholm
30 62 81 93
formand@lpd-info.dk
erikdahlgaard@live.dk

Sekretær

Britta Nielsen
Hyacintvej 3,
9380 Vestbjerg
29 60 24 27
sekretaer@lpd-info.dk

Bestyrelsesmedlem

Michael Just Jensen
22 55 76 58
bestyrelsesmedlem3@
lpd-info.dk

Næstformand

Dorthe Skarsholt Falkenstrøm
Godthåbsvej 60a,
9230 Svenstrup
25 32 77 69
naestformand@lpd-info.dk

Bestyrelsesmedlem

Connie Smidstrup
Hyrupvej 6,
7140 Stouby
61 65 55 74
bestyrelsesmedlem1@lpd-info.dk

Regnskabskontrollant

Frank Johansen
Vinkelvej 10, 8600 Silkeborg
20 20 33 63
regnskabskontrollant@
lpd-info.dk

Kasserer

Anders Ole R. Andersen
Lønnebergvej 9,
8600 Silkeborg
21 44 97 03
kasserer@lpd-info.dk

Bestyrelsesmedlem

Bo Ulrick Madsen
bestyrelsesmedlem2@lpd-info.dk

**Regnskabskontrollant
suppleant**

Else Marie J. Rosendahl
Vismarlundvej 8, 6500 Vojens
25 68 51 00
rksuppleant@lpd-info.dk

Fokus på arbejdet i LPD er for nuværende, hvordan den politiske og faglige 10 års plan for forbedret psykiatrisk behandling, udfoldes. I marts 2024 blev der indgået en ny partnerskabsaftale mellem stat og regioner, hvor man indtil 2030 har som mål at reducere anvendelse af tvang med 30 %. De nærmere retningslinjer er under udarbejdelse.

Det bliver således en spændende arbejdsopgave for vores kreds, så vi kan understøtte dette vigtige arbejde med nedbringelse af tvang.

I bladet kan ses anmeldelse af en interessant og væsentlig bog; **Psykiatriloven med kommentarer af Ellen Margrethe Basse og Knud Kristensen**. Denne grundige bog vil være god at have, hvis man ønsker at dykke dybere ned i tilblivelse og tanker bag den aktuelle lov om tvang i psykiatrien.

Med dette ønskes alle god læselyst.

Erik Dahlgaard
Redaktør

Suppleant

Kirsten Madsen
Frederiksborggade 42, 5. th.
1360 København K
60 69 27 39
suppleant2@lpd-info.dk

Webmaster (tekniker)

Mikael Egevig
9800 Hjørring
webmaster@lpd-info.dk

www.lpd-info.dk

Indhold

<i>Invitation til LPD kursus i Århus, oktober 2024.....</i>	4
<i>Monitorering af tvang i psykiatrien, 2023.....</i>	5
<i>Boganmeldelse: Psykiatriloven Lov om anvendelse af tvang i psykiatrien m.v.</i>	19

August 2024 · Nr. 127

LPD avisén

At recover eller at være i recovery betyder...

- Ikke nødvendigvis, at man bliver symptomfri eller afslutter et behandlingsforløb
- Recovery er den enkeltes individuelle proces henimod at komme til at leve et tilfredsstillende liv, trods eventuelle begrænsninger knyttet til sygdom/rehabilitering og evt. dobbeltdiagnoseproblematik
- = et bredt fokus på mange aspekter af et menneskes liv og livskvalitet

Temadage i LPD

I dette nr:

- Invitation til LPD kursus i Århus
- Monitorering af tvang i psykiatrien
- Boganmeldelse: Psykiatriloven Lov om anvendelse af tvang i psykiatrien m.v.

LANDSFORENINGEN af Patientrådgivere & Bistandsværger i Danmark

Kursus for patientrådgivere og bistandsværger den 25.-27. oktober 2024

Adresse: Hotel Scandic Aarhus City, Østergade 10, 8000 Aarhus

Tilmelding på: www.lpd-info.dk senest den 13. oktober 2024

Fredag den 25. oktober

16.00-17.00	Ankomst og registrering
17.00-18.30	Teatertruppen: "De splittergale" laver musik, gøgl og god galskab om aktuelle emner.
19.00	Middag

Lørdag den 26. oktober

08.00-09.30	Morgenmad
10.00-12.00	Hele lørdagen er der et tema om forvaringsdømte. Her fordyber vi os i de mange aspekter af forvaringsdomme, som er meget forskelligt fra de tre andre grupper, som får beskikket en bistandsværger. Undervisere: Anne Kjær , leder af KRIM's kontor i Aarhus. Hans Jørgen Engbo , fhv. leder af Herstedvester fængsel. Kaaveh Piroz , advokat med speciale i forvaringsdomme. Julie Laursen , som forsker i forvaringsdomme ved Københavns Universitet.
12.00	Frokost
14.00-17.00	Vi arbejder videre med temaet om forvaringsdømte.
18.30	Middag

Søndag den 27. oktober

08.00-09.30	Morgenmad
10.00-11.45	Jannie Bek Kirkegaard , funktionsleder i specialafdelingen ved Holstebro Kommune kommer med oplæg om arbejdet med borgere indenfor vores felt med udgangspunkt i Lov om Social servicelov. Oplægget indbyder til diskussion.
12.00	Frokost – "sandwich to go" og tak for denne gang.

Praktiske oplysninger: Tovholdere til dette kursus er:
Bo Ulrick Madsen, Dorthe Skarsholt Falkenstrøm og Erik Dahlgaard

Tilmelding:	www.lpd-info.dk Tilmelding senest d. 13. oktober 2024
Sted:	Hotel Scandic Aarhus City, Østergade 10, 8000 Aarhus
Ophold:	Ophold og mad afholdes af Justits-/Sundhedsministeriet.
Hotel:	Tjek ind fra fredag kl. 16.00.
Refusion:	Transport refunderes ved udfyldelse af køreseddel med vedlagt Brobizz eller billet. Der ydes Statens lave takst.
Pauser:	Alle dage indlægges passende pauser med kaffe, te, vand og frugt.
Køresedler, bizz og billetter:	Sendes til: Anders Ole R. Andersen, Lønnebergvej 9, 8600 Silkeborg kasserer@lpd.dk

Dato 14-05-2024

Sagsnr. 05-0801-1533

Monitorering af tvang i psykiatrien

Opgørelse for perioden 1. januar 2023 – 31. december 2023

Introduktion

Siden 2014 har Sundhedsstyrelsen halvårligt offentliggjort en monitoreringsrapport om anvendelsen af tvang i psykiatrien. Baggrunden for Sundhedsstyrelsens monitorering af tvang kan læses i seneste tvangsmonitoreringsrapport og dertilhørende bilag¹.

Allerede i Aftale om en 10-årsplan for psykiatrien og mental sundhed², fra september 2022, blev det aftalt, at anvendelsen af tvang i psykiatrien skal nedbringes i løbet af de næste 10 år. I den politiske aftale ”En bedre psykiatri – hurtigere behandling til børn og unge, bedre akut hjælp og større tryghed for medarbejderne”³ fra november 2023 er det besluttet, at der skal fastsættes en ny overordnet målsætning for mindre tvang i psykiatrien¹, som omfatter en nedbringelse af de tvangsformer, der opleves som mest indgribende og opstår i akutte situationer.

På den baggrund blev der i marts 2024 indgået en ny partnerskabsaftale mellem regeringen og Danske Regioner⁴. Af aftalen fremgår det, at antallet af episoder med bæltefiksering, fastholdelse og akut beroligende medicin med tvang pr. 100.000 borgere reduceres med 30 %. Baseline for reduktionen er en fælles national baseline som et gennemsnit af data fra 2021-2023. Aftalen har særligt fokus på børn og unge.

Frem til den nye tvangsmonitoreringsmodel fortsætter den halvårige monitorering, men i et mindre omfangsrigt notat med udvalgte nedslag i udviklingen. Dette notat er sjette opgørelse af tvang i den mellemliggende periode og omhandler anvendelsen af tvang i psykiatrien i perioden 1. januar 2023 – 31. december 2023. I notat angives perioden ’2023’.

¹ Sundhedsstyrelsen (2023): [Monitorering af tvang i psykiatrien - opgørelse for periode 1. juli 2022 - 30. juni 2023](#), (Sundhedsstyrelsen 2021) [Bilag 2. Notat til monitorering af tvang i psykiatrien](#), Sundhedsstyrelsen (2020) [Bilag 3: Oversigt over tvangsformer](#), Sundhedsdatastyrelsen (2021) [Bilag 4: Dokumentation af indikatorer for tvang i psykiatrien](#)

² Sundhedsministeriet (2022): [Aftale om en 10-årsplan for psykiatrien og mental sundhed](#)

³ Indenrigs- og Sundhedsministeriet (2023): En bedre psykiatri - hurtigere behandling til børn og unge, bedre akut hjælp og større tryghed for medarbejderne: <https://sum.dk/Media/638364122844353711/Aftale%20om%20En%20bedre%20psykiatri.pdf>

⁴ Indenrigs- og Sundhedsministeriet (2024): Aftale om mål for mindre tvang i psykiatrien (for perioden 2024-2030): https://ism.dk/Media/638474970552287609/Bilag%20%20Partnerskabsaftale_final.pdf

Nærværende notat beskriver udviklingen i anvendelse af tvang i psykiatrien på nationalt niveau fra 2011-2013 til 2023 og fra 2022 til 2023, samt udviklingen regionalt fra 2022 til 2023. Der skal tages højde for, at udsving i udviklingen kan være et udtryk for tilfældig variation. Notatet er fokuseret på udvalgte indikatorer, der er opgjort i absolutte tal og antal personer pr. 100.000 borgere, der udsættes for tvang. De udvalgte indikatorer er tvangsindlæggelser, tvangstilbageholdelser, samt den akutte tvang (bæltefikseringer, fastholdelser og akut beroligende medicin med tvang). Data er opgjort for voksne og dels for børn og unge.

Notatet er baseret på data fra Landspatientregisteret (LPR), Danmarks Statistik og Register over Tvang i Psykiatrien (TiP).

Opsummering: udvikling i anvendelsen af tvang

Overordnet set vurderer Sundhedsstyrelsen, at der fortsat er for mange børn, unge og voksne der udsættes for tvang. Samlet set viser monitoreringen ikke store ændringer fra sidste monitorering. Det er dog positivt, at der for første gang siden 2019 ses et fald i antallet af børn og unge, der har været udsat for en eller flere tvangsforanstaltninger.

Der er generelt behov for et større fokus både nationalt og lokalt på at forebygge tvangsindlæggelser og at udbrede gode erfaringer med blandet andet styrket tværsektorielt samarbejde. Ligeledes er der et behov for mere viden om forløbet forud for en tvangsindlæggelse med henblik på i højere grad at forebygge tvangsindlæggelser og øge kvaliteten i den samlede indsats på tværs af sektorer. Nedbringelsen af tvangsindlæggelser har også betydning for anvendelsen af tvang under indlæggelse, da der er større risiko for at blive udsat for tvang under indlæggelse for patienter, der er indlagt med tvang, sammenlignet med patienter, der er indlagt frivilligt.

Med den politiske aftale⁵ fra november 2023, er det som beskrevet indledningsvist, besluttet, at anvendelse af de tvangsformer der opleves som mest indgribende og opstår i akutte situationer skal nedbringes. Den konkrete målsætning for nedbringelse af de mest indgribende tvangsformer er besluttet i den nye partnerskabsaftale, hvori det fremgår, at antallet af episoder med bæltefikseringer, fastholdelser og akut beroligende medicin med tvang pr. 100.000 borgere skal reduceres med 30 % inden 2030.

For at understøtte at målsætningen kan opnås er der iværksat fire indsatsområder⁶. Det betyder, Task Force for psykiatriområdet skal styrkes, den eksisterende monitoreringsmodel skal tilpasses med henblik på at understøtte tæt opfølgning, KL og Social- og Boligstyrelsen skal gennemføre en undersøgelse, der skal øge viden og undersøge data ift. at belyse det tværsektorielle samarbejde og eventuelle generelle forhold i forløb, der fører til indlæggelser i psykiatrien samt at der bliver afsat varige midler til regionerne til konkrete indsatser i arbejdet med

⁵ Indenrigs- og Sundhedsministeriet (2023): En bedre psykiatri - hurtigere behandling til børn og unge, bedre akut hjælp og større tryghed for medarbejderne:
<https://sum.dk/Media/638364122844353711/Aftale%20om%20En%20bedre%20psykiatri.pdf>

⁶ Indenrigs- og Sundhedsministeriet (2023): En bedre psykiatri - hurtigere behandling til børn og unge, bedre akut hjælp og større tryghed for medarbejderne:
<https://sum.dk/Media/638364122844353711/Aftale%20om%20En%20bedre%20psykiatri.pdf>

at forebygge anvendelsen af tvang⁷. Midlerne til regionerne skal ses i sammenhæng med øvrige midler til 10-årsplanen, der skal løfte indsatser i psykiatrien.

Sundhedsstyrelsen vil, i forbindelse med offentliggørelse af dette notat og regionernes data, bede regionerne om at forholde sig til deres anvendelse af tvang samt hvilke indsatser, regionerne har iværksat for at nedbringe tvang.

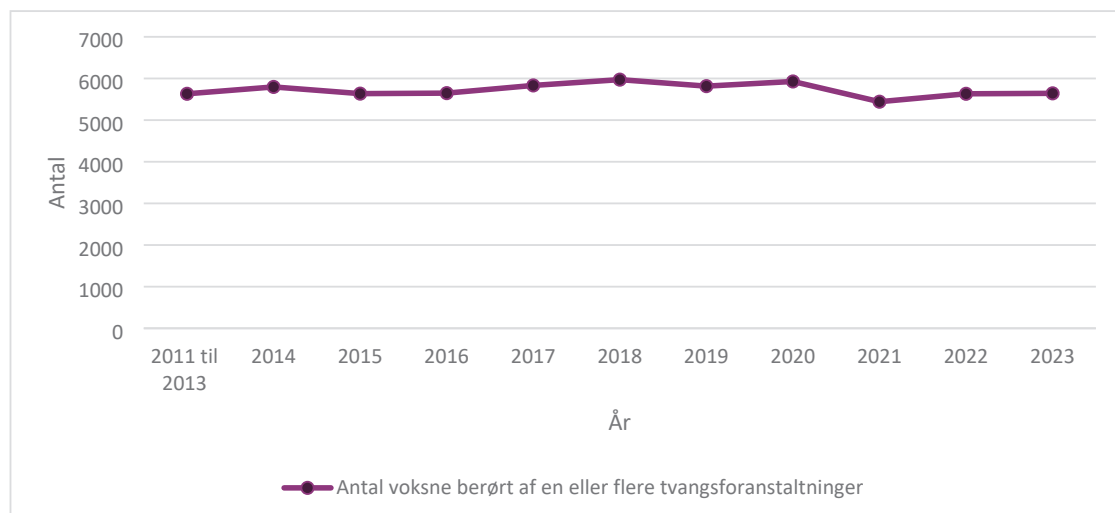
Udvikling i anvendelse af tvang

Monitoreringen viser, at der i alt var 5.943 mennesker (børn, unge og voksne), som blev udsat for tvang i psykiatrien i perioden 1. januar 2023 – 31. december 2023, og at det fortsat er forskelligt, hvor meget tvang, der bliver anvendt på tværs af regionerne.

Voksne berørt af en eller flere tvangsforanstaltninger

På landsplan er det i løbet af de sidste 10 år ikke lykkedes at reducere det samlede antal voksne, der udsættes for en eller flere tvangsforanstaltninger. Hvor der i gennemsnit var 5.632 voksne i 2011-2013, som blev udsat for en eller flere tvangsforanstaltninger, var der 5.648 voksne i 2023 (figur 1). Fra 2022 til 2023 er udviklingen i antallet af voksne der er blevet udsat for en eller flere tvangsforanstaltninger stort set uændret.

Figur 1: Antal voksne berørt af en eller flere tvangsforanstaltninger

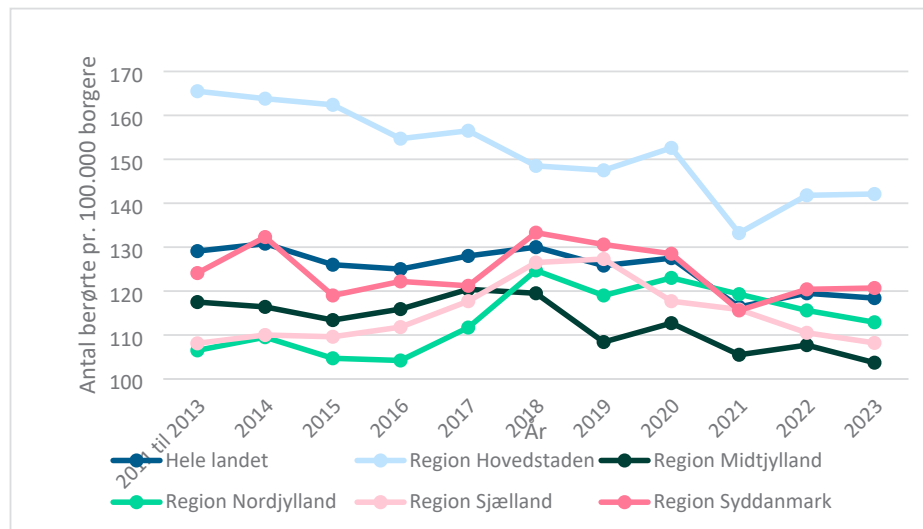

Kilde: Register over anvendelse af tvang i psykiatrien 19.03.2024 og Landspatientregisteret 10.03.2024, Sundhedsdatastyrelsen samt Danmarks Statistik.

Der ses i 2023 regionale forskelle i hvor mange voksne, der udsættes for en eller flere tvangsforanstaltninger pr. 100.000 borgere (figur 2). I den enkelte region ses der ikke store udsving i udviklingen fra 2022 til 2023.

⁷ Ibid.

Figur 2: Antal voksne berørt af en eller flere tvangsforanstaltninger pr. 100.000 borgere

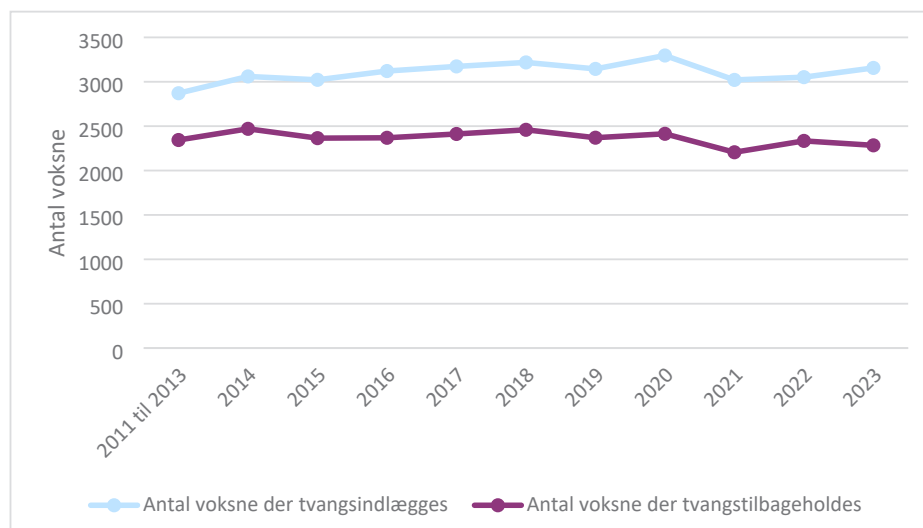

Kilde: Register over anvendelse af tvang i psykiatrien 19.03.2024 og Landspatientregisteret 10.03.2024, Sundhedsdatastyrelsen samt Danmarks Statistik.

Tvangsindlæggelser og tvangstilbageholdelse (voksne)

I 2023 er 3.158 voksne blevet tvangsindlagt, og 2.285 voksne er blevet tvangstilbageholdt (figur 3). I 2011-2013 blev 2.871 voksne tvangsindlagt og 2.344 voksne tvangstilbageholdt, og antallet af voksne der tvangsindlægges og tvangstilbageholdes er således stort set uændret på landsplan. Fra 2022 til 2023 er der en lille stigning i antallet af voksne, der er blevet tvangsindlagt, mens der er et lille fald i antallet af voksne, der er blevet tvangstilbageholdt.

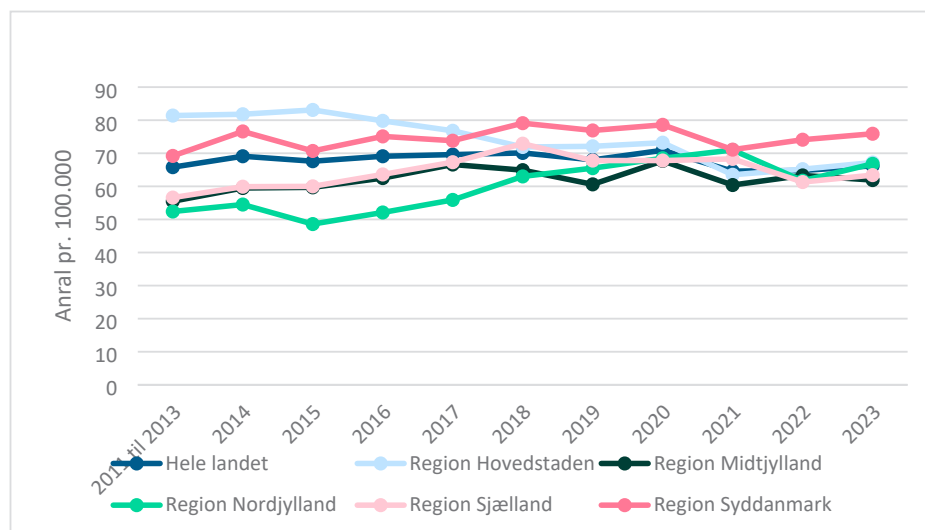
Figur 3: Antal voksne der tvangsindlægges eller tvangstilbageholdes

Kilde: Register over anvendelse af tvang i psykiatrien 19.03.2024 og Landspatientregisteret 10.03.2024, Sundhedsdatastyrelsen samt Danmarks Statistik.

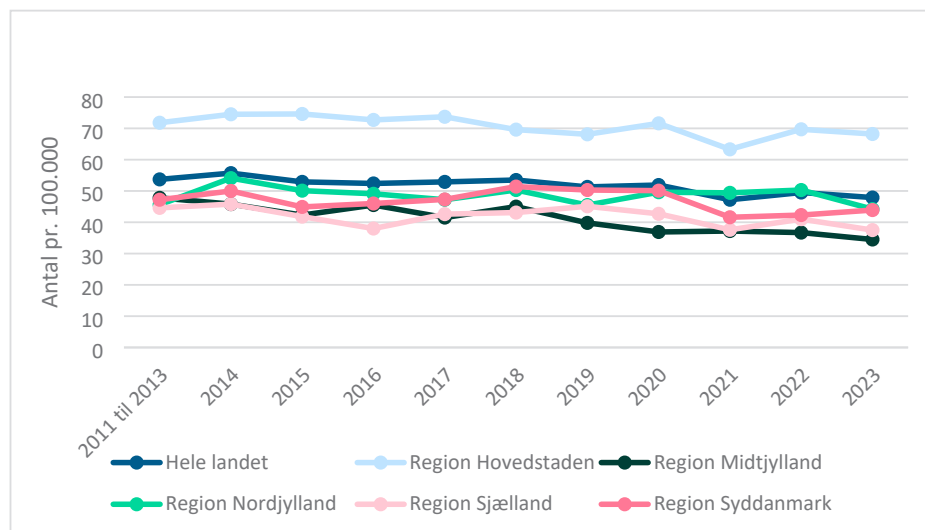
Der ses i 2023 regionale forskelle i, hvor mange voksne der tvangsindlægges (figur 4) eller tvangstilbageholdes (figur 5). Forskellen er størst for tvangstilbageholdelser, hvor Region Hovedstaden fortsat ligger højere end de andre regioner. I den enkelte region ses der ikke store udsving i udviklingen fra 2022 til 2023 – det gælder både for tvangsindlæggelser og tvangstilbageholdelser.

Figur 4: Antal voksne der tvangsindlægges pr. 100.000 borgere i regionen

Kilde: Register over anvendelse af tvang i psykiatrien 19.03.2024 og Landspatientregisteret 10.03.2024, Sundhedsdatastyrelsen samt Danmarks Statistik.

Figur 5: Antal voksne der tvangstilbageholdes pr. 100.000 borgere i regionen

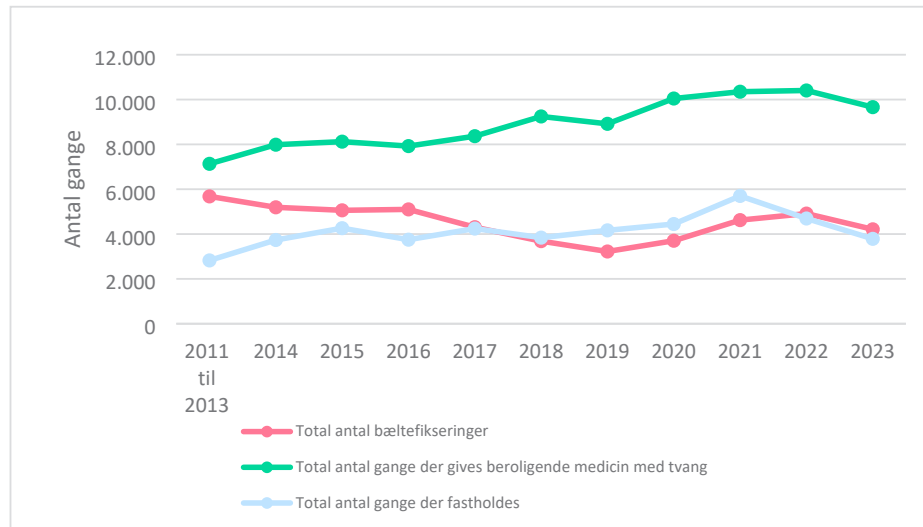

Kilde: Register over anvendelse af tvang i psykiatrien 19.03.2024 og Landspatientregisteret 10.03.2024, Sundhedsdatastyrelsen samt Danmarks Statistik.

Bæltefikseringer, fastholdelser og akut beroligende medicin med tvang

På nationalt niveau blev bæltefiksering, fastholdelse og akut beroligende medicin med tvang anvendt 17.667 gange i 2023, hvor de i 2011-2013 blev anvendt 15.637 gange (figur 6). Fra 2022 til 2023 er der sket et fald i antal bæltefikseringer, fastholdelser, og i antal gange der er anvendt akut beroligende medicin med tvang. Akut beroligende medicin med tvang bliver anvendt oftere end bæltefiksering og fastholdelse.

Figur 6: Total antal bæltefikseringer, antal gange der gives beroligende medicin med tvang og antal gange der fastholdes

Kilde: Register over anvendelse af tvang i psykiatrien 19.03.2024 og Landspatientregisteret 10.03.2024, Sundhedsdatastyrelsen samt Danmarks Statistik.

Udviklingen i anvendelsen af bæltefiksering, fastholdelse og akut beroligende medicin med tvang varierer på tværs af regioner⁸.

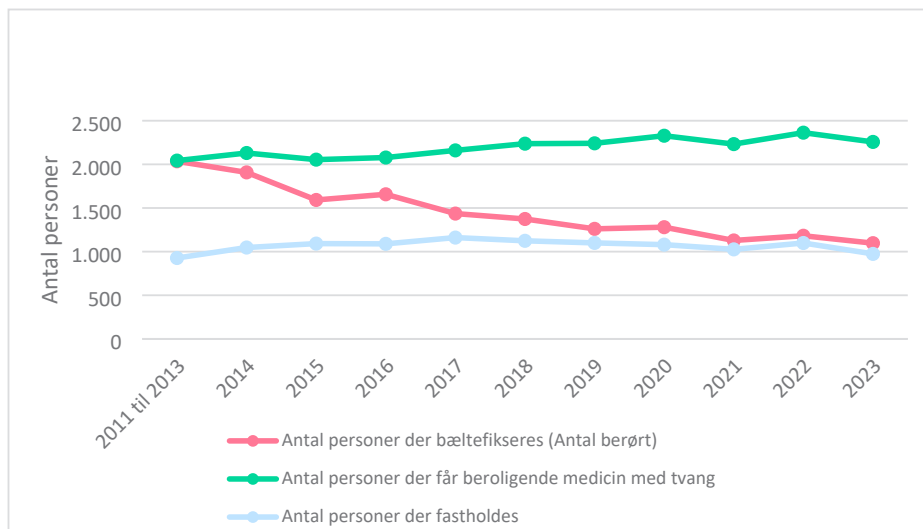
Bæltefikseringer

Antal personer

Nationalt er antallet af personer (børn, unge og voksne), der er blevet bæltefikseret, faldet fra 2.035 personer i 2011-2013 til 1.097 personer i 2023 (figur 7).

Figur 7: Antal personer berørt af bæltefiksering, beroligende medicin og fastholdelse

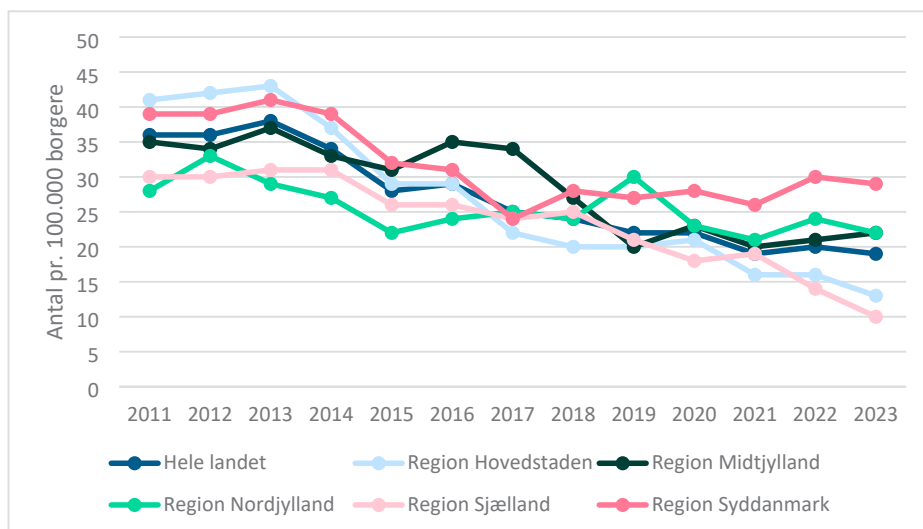
⁸ En del af den regionale variation i anvendelsen af særligt bæltefikseringer og fastholdelser kan skyldes, at Sundhedsstyrelsens vejledninger til psykiatriloven (Vejledning om anvendelse af tvang m.v. i psykiatrien og Vejledning om registrering af tvang m.v. i psykiatrien) blev revideret i 2020. I den forbindelse blev bl.a. omstændighederne vedrørende anvendelse af fastholdelse præciseret, herunder den maksimale varighed af en fastholdelse. En mulig årsag til den store forskel på tværs af regionerne kan således fx skyldes variation i fortolkning af vejledningerne og registreringspraksis. Derfor pågår der løbende et samarbejde mellem Sundhedsdatastyrelsen og regionerne om at ensarte fortolkning og registreringspraksis på tværs af regionerne.

Kilde: Register over anvendelse af tvang i psykiatrien 19.03.2024 og Landspatientregisteret 10.03.2024, Sundhedsdatastyrelsen samt Danmarks Statistik.

Antallet af personer pr. 100.000 borgere, hvor der har været anvendt bæltefikseringer varierer på tværs af regionerne i 2023 (figur 8). Region Syddanmark har *flest* personer, der har været bæltefikseret pr. 100.000 borgere (29 pr. 100.000 borgere), mens Region Sjælland har haft *færrest* personer (10 pr. 100.000 borgere). Fraset Region Midtjylland ses et fald i antallet af personer, hvor der har været anvendt bæltefikseringer fra 2022 til 2023 i alle regioner.

Figur 8: Antal personer pr. 100.000 borgere, hvor der har været anvendt bæltefiksering

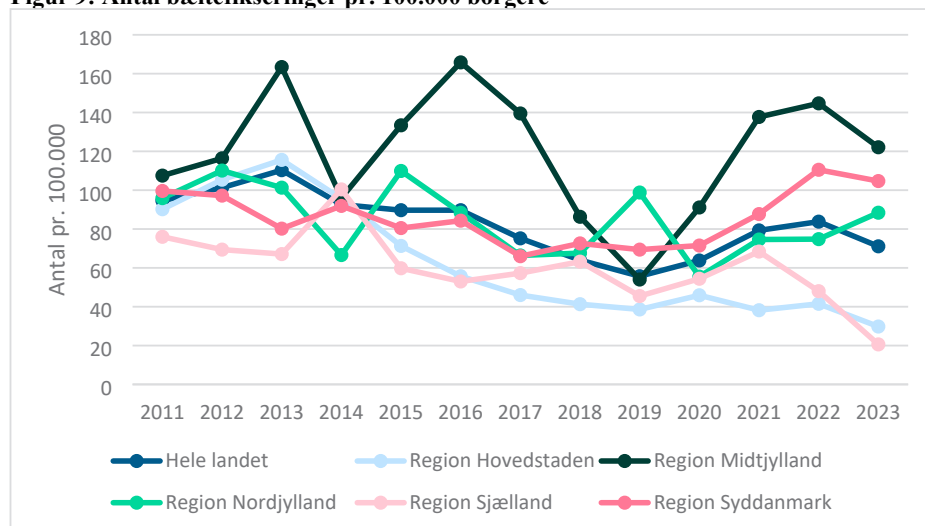
Kilde: Register over anvendelse af tvang i psykiatrien 19.03.2024 og Landspatientregisteret 10.03.2024, Sundhedsdatastyrelsen samt Danmarks Statistik.

Antal bæltefikseringer

Nationalt er antallet af bæltefikseringer (børn, unge og voksne) faldet i perioden fra 2011-2013 til 2023 fra 5680 til 4208 (figur 6).

På tværs af regionerne er der en stor variation i antallet af bæltefikseringer i 2023 (figur 9). Region Midtjylland har *flest* bæltefikseringer (122 bæltefikseringer pr. 100.000 borgere), mens Region Sjælland har *færrest* (21 bæltefikseringer pr. 100.000 borgere). Fraset Region Nordjylland er antallet af bæltefikseringer *faldet* fra 2022 til 2023 i alle regioner.

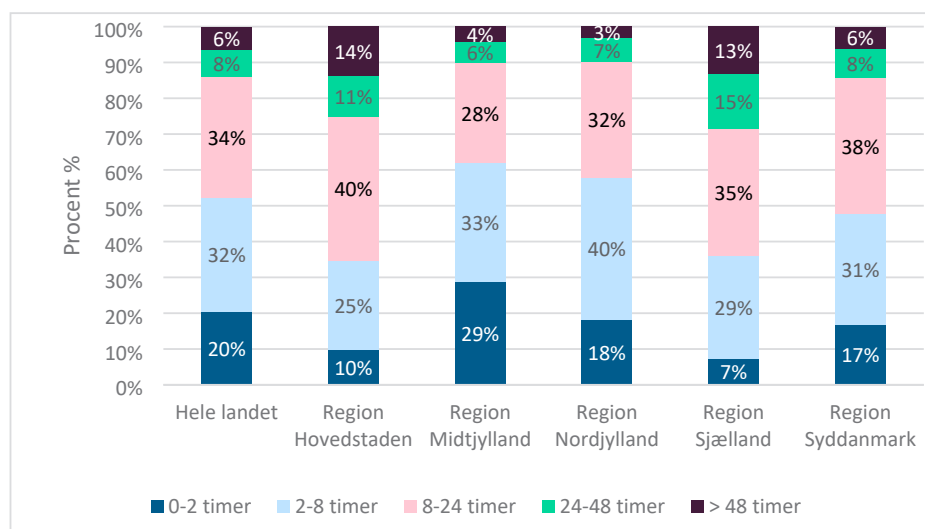
Figur 9: Antal bæltefikseringer pr. 100.000 borgere

Kilde: Register over anvendelse af tvang i psykiatrien 19.03.2024 og Landspatientregisteret 10.03.2024, Sundhedsdatastyrelsen samt Danmarks Statistik.

Længden af bæltefikseringerne varierer ligeledes meget på tværs af regionerne (figur 10) og kan til dels forklare den store variation i antallet af bæltefikseringer mellem regionerne. Region Sjælland har *den største andel* af de lange bæltefikseringer på over 24 timer (28 % af bæltefikseringerne er over 24 timer), mens Region Midtjylland har *den største andel* af de korte bæltefikseringer på 0-2 timer (29 % af bæltefikseringerne er 0-2 timer).

Figur 10: Procentvis fordeling af bæltefikseringer fordelt på timeinterval

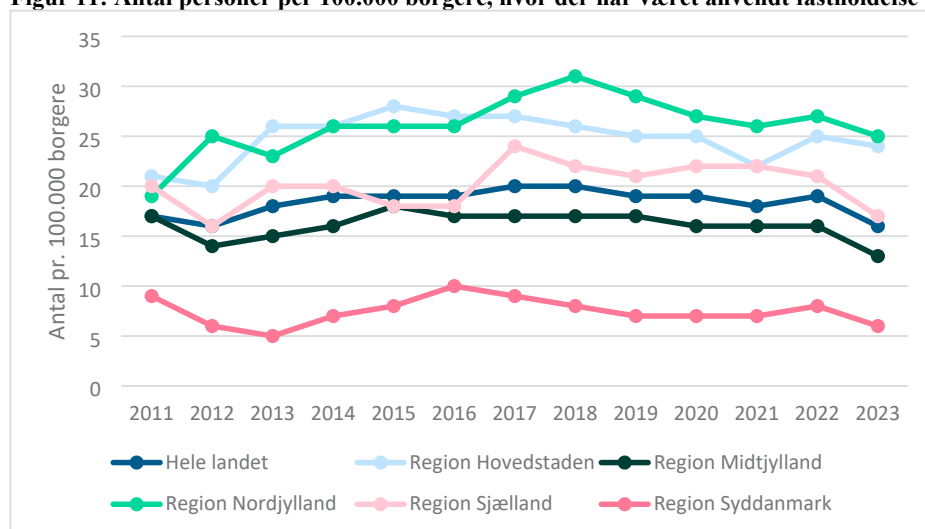
Kilde: Register over anvendelse af tvang i psykiatrien 19.03.2024 og Landspatientregisteret 10.03.2024, Sundhedsdatastyrelsen samt Danmarks Statistik.

Fastholdelse

Antal personer

Nationalt er 976 personer (børn, unge og voksne) blevet fastholdt i 2023 (figur 7), hvilket ikke har ændret sig meget siden 2011-2013, hvor antallet af personer, der blev fastholdt var 927. I alle regioner ses et fald i antal personer pr. 100.000 borgere, der har været fastholdt fra 2022 til 2023 (figur 11).

Figur 11: Antal personer per 100.000 borgere, hvor der har været anvendt fastholdelse

Kilde: Register over anvendelse af tvang i psykiatrien 19.03.2024 og Landspatientregisteret 10.03.2024, Sundhedsdatastyrelsen samt Danmarks Statistik.

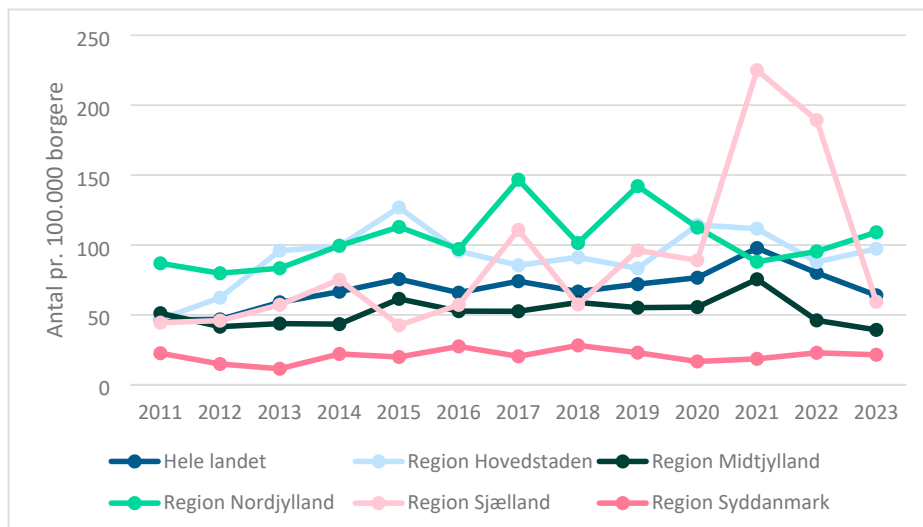
Der er generelt en stor variation i, hvor mange personer, der er blevet fastholdt pr. 100.000 borgere i de enkelte regioner i 2023. Antallet af personer, der er blevet fastholdt pr. 100.000 borgere, er højest i Region Nordjylland (25 pr. 100.000 borgere) og lavest i Region Syddanmark (6 pr. 100.000 borgere).

Antal fastholdelser

Nationalt er antallet af fastholdelser steget fra 2824 i 2011-2013 til 3793 i 2023 (figur 6). Siden 2022 ses et fald på 901 fastholdelser (4694 fastholdelser i 2022 og 3793 fastholdelser i 2023).

Der er stor regional variation i antallet af fastholdelser per 100.000 borgere (figur 12). Region Nordjylland har *flest* fastholdelser i 2023 (109,1 pr. 100.000 borgere), hvor Region Syddanmark her *færrest* (21,5 fastholdelser pr. 100.000 borgere). Fra 2022-2023 ses et *fald* i antallet af fastholdelser i Region Midtjylland, Region Syddanmark og Region Sjælland, mens der ses en *stigning* i Region Nordjylland og Region Hovedstaden. I Region Sjælland er faldet særligt stort fra 2022 til 2023 - fra 198,3 fastholdelser pr. 100.000 borgere til 59,4 fastholdelser pr. 100.000 borgere.

Figur 12: Total antal gange der fastholdes per 100.000 borgere

Kilde: Register over anvendelse af tvang i psykiatrien 19.03.2024 og Landspatientregisteret 10.03.2024, Sundhedsdatastyrelsen samt Danmarks Statistik.

Akutberoligende medicin med tvang

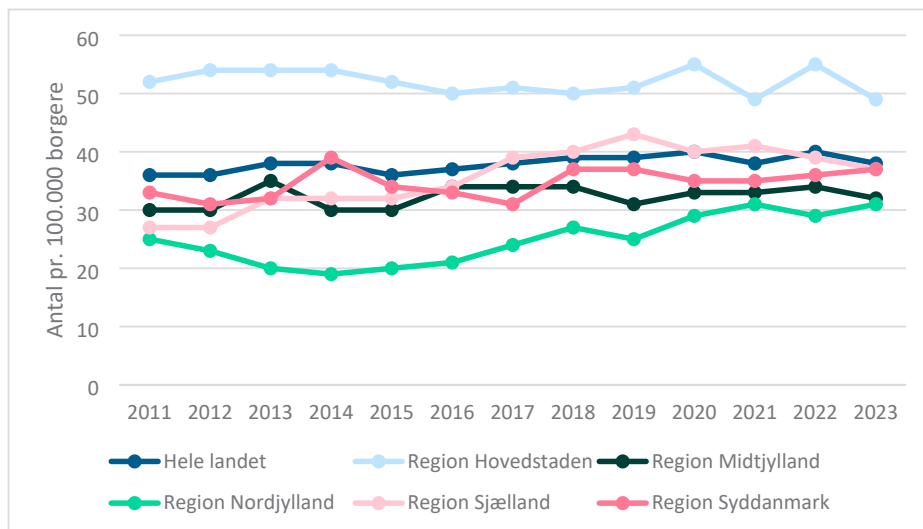
Antal personer

Nationalt har i alt 2.258 personer (børn, unge og voksne) fået akut beroligende medicin i 2023, hvilket er stort set uændret siden 2011-2013, hvor 2043 personer fik akut beroligende medicin med tvang (figur 7).

Der er stor regional variation i antallet af personer pr. 100.000 borgere, der har fået akut beroligende medicin med tvang (figur 13). I 2023 har Region Hovedstaden *flest* personer, der har fået akut beroligende medicin med tvang (49 pr. 100.000 borgere), mens Region Nordjylland har *færrest* (31 pr. 100.000 borgere).

Fra 2022 til 2023 ses et fald i antallet af personer per 100.000 borgere, der har fået akut beroligende medicin med tvang i Region Hovedstaden, Region Midtjylland og Region Sjælland, mens der ses en *stigning* i Region Syddanmark og Region Nordjylland.

Figur 13: Antal personer per 100.000 borgere, der får akut beroligende medicin med tvang

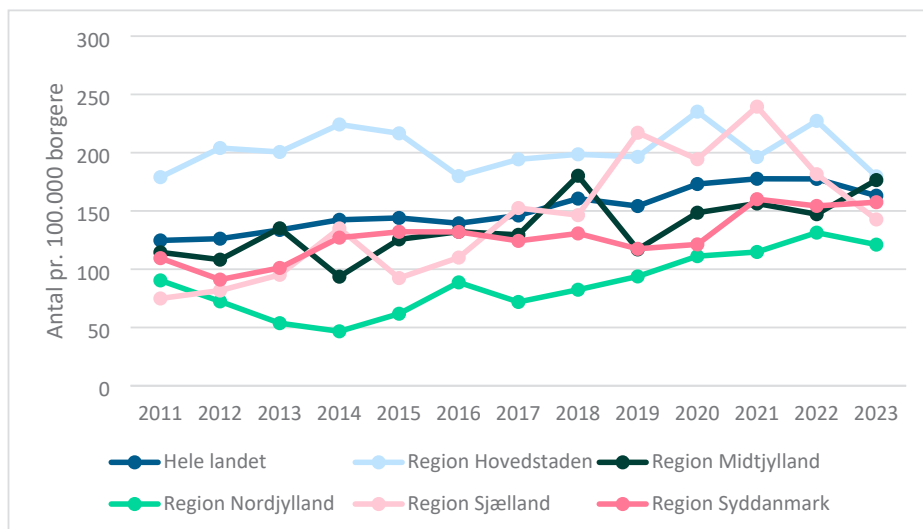
Kilde: Register over anvendelse af tvang i psykiatrien 19.03.2024 og Landspatientregisteret 10.03.2024, Sundhedsdatastyrelsen samt Danmarks Statistik.

Antal gange der er givet akut beroligende medicin med tvang

Nationalt er der blevet givet akut beroligende medicin med tvang 9666 gange i 2023 (figur 6). Til sammenligning blev akut beroligende medicin med tvang givet 7.133 gange i 2011-2013.

Der er regional variation i hvor mange gange, der er blevet givet akut beroligende medicin med tvang (figur 14). I 2023 er der i Region Hovedstaden givet akut beroligende medicin med tvang *flest* gange per 100.000 borgere (180 gange pr. 100.000 borgere), mens der i Region Nordjylland er blevet givet akut beroligende medicin med tvang *færrest* gange (121 gange pr. 100.000 borgere).

Figur 14: Total antal gange der gives akut beroligende medicin med tvang per 100.000 borger

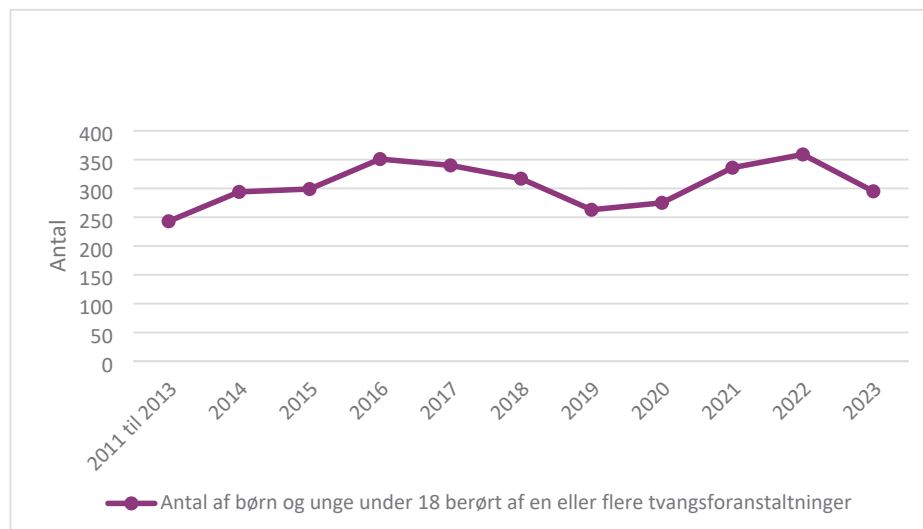
Kilde: Register over anvendelse af tvang i psykiatrien 19.03.2024 og Landspatientregisteret 10.03.2024, Sundhedsdatastyrelsen samt Danmarks Statistik.

Fra 2022 til 2023 ses et *fald* i antallet af gange pr. 100.000 borgere, der gives akut beroligende medicin med tvang i Region Hovedstaden, Region Nordjylland og Region Sjælland, mens der ses en *stigning* i Region Midtjylland og Region Syddanmark.

Udvikling i tvang blandt børn og unge

Den samlede anvendelse af tvang overfor børn og unge under 18 år er *faldet* det seneste år og i 2023 er 295 børn og unge blevet udsat for tvang (figur 15). Det er et *fald* på 64 børn siden 2022. Det kommer efter, at der har været en *stigning* siden 2019.

Figur 15: Børn og unge under 18 berørt af en eller flere tvangsforanstaltninger

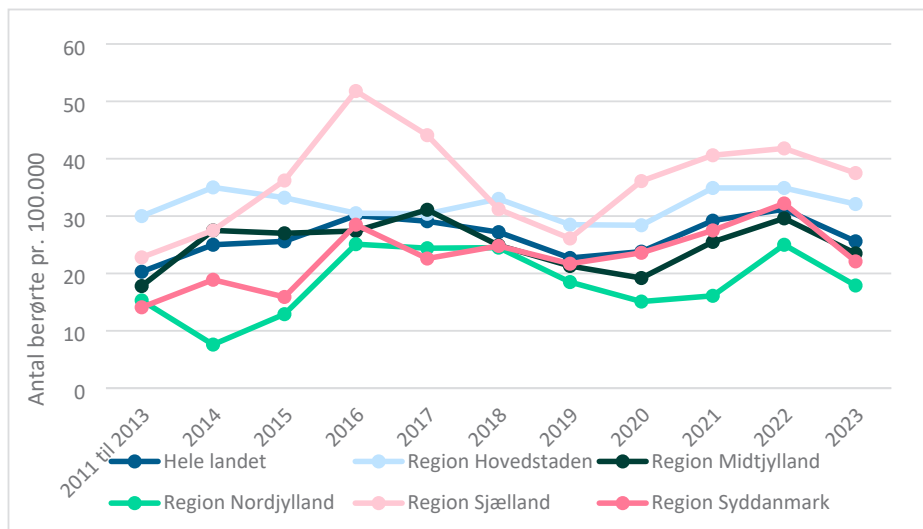

Kilde: Register over anvendelse af tvang i psykiatrien 19.03.2024 og Landspatientregisteret 10.03.2024, Sundhedsdatastyrelsen samt Danmarks Statistik.

Det skal bemærkes, at der generelt er tale om små tal ift. børn og unge, og at tallene derfor kan være udtryk for tilfældig variation.

Anvendelsen af tvang overfor børn og unge er varierende på tværs af regionerne (figur 16). I 2023 er antallet af børn og unge, der er blevet udsat for tvang pr. 100.000 borgere *højest* i Region Sjælland (38 pr. 100.000 borgere) og *lavest* i Region Nordjylland (18 pr. 100.000 borgere). Fra 2022 til 2023 ses et fald i alle regioner i antallet af børn og unge, der er blevet udsat for tvang pr. 100.000 borgere.

Figur 16: Antal børn berørt af en eller flere tvangsforanstaltninger pr. 100.000 borgere

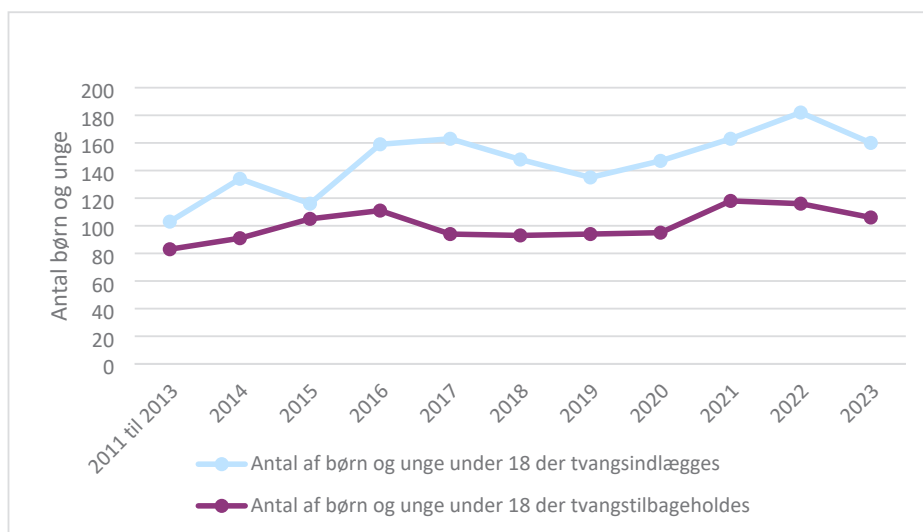

Kilde: Register over anvendelse af tvang i psykiatrien 19.03.2024 og Landspatientregisteret 10.03.2024, Sundhedsdatastyrelsen samt Danmarks Statistik.

Tvangsindlæggelser

Nationalt er 160 børn og unge under 18 år blevet tvangsindlagt i 2023, hvilket er stigning siden 2015, hvor antallet var 116 (figur 17). Fra 2022 til 2023 er der 22 færre børn og unge der er blevet tvangsindlagt.

Figur 17: Børn og unge under 18 år der tvangstilbageholdes eller tvangsindlægges

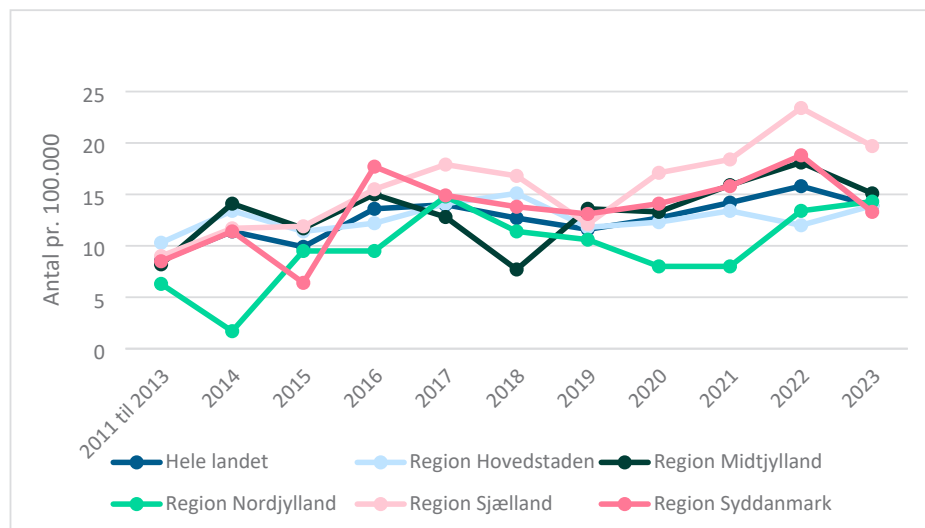

Kilde: Register over anvendelse af tvang i psykiatrien 19.03.2024 og Landspatientregisteret 10.03.2024, Sundhedsdatastyrelsen samt Danmarks Statistik.

Der er regional variation i antallet af børn og unge, der bliver tvangsindlagt (figur 18). I 2023 er der *flest* tvangsindlæggelser blandt børn og unge pr. 100.000 borgere i Region Sjælland (20 pr. 100.000 borgere), mens der er *færrest* i Region Syddanmark (13 pr. 100.000 borgere). Fra 2022 til 2023 ses et *fald* i antallet af børn og unge der tvangsindlægges pr. 100.000 borgere i

Region Sjælland, Region Midtjylland og Region Syddanmark, mens der ses en *stigning* i Region Nordjylland og Region Hovedstaden.

Figur 18: Antal børn der tvangsindlægges pr. 100.000 borgere i regionen

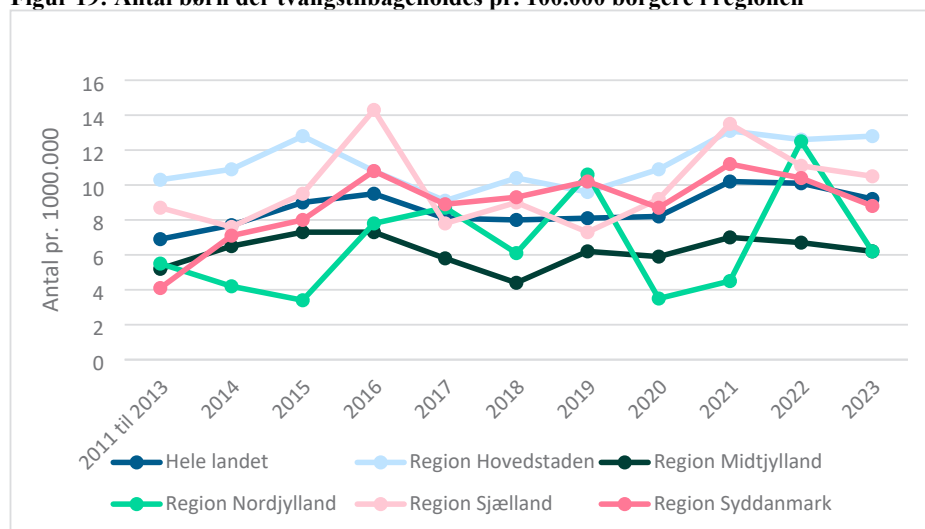
Kilde: Register over anvendelse af tvang i psykiatrien 19.03.2024 og Landspatientregisteret 10.03.2024, Sundhedsdatastyrelsen samt Danmarks Statistik.

Tvangstilbageholdelser

Nationalt er 106 børn og unge under 18 år blevet tvangstilbageholdt i 2023, hvilket ikke er en væsentlig ændring siden 2015, hvor antallet var 105 (figur 17). Fra 2022 til 2023 er der 10 færre børn og unge der er blevet tvangstilbageholdt.

Der er regional variation i antallet af børn og unge, der bliver tvangstilbageholdt (figur 19). I 2023 er der *flest* tvangstilbageholdelser blandt børn og unge pr. 100.000 borgere i Region Hovedstaden (13 pr. 100.000 borgere), mens der er *færrest* i Region Midtjylland og Region Nordjylland (6 pr. 100.000 borgere).

Figur 19: Antal børn der tvangstilbageholdes pr. 100.000 borgere i regionen

Kilde: Register over anvendelse af tvang i psykiatrien 19.03.2024 og Landspatientregisteret 10.03.2024, Sundhedsdatastyrelsen samt Danmarks Statistik.

Fra 2022 til 2023 ses et *fald* i antallet af børn og unge der tvangstilbageholdes pr. 100.000 borgere i alle regioner fraset Region Hovedstaden. Mest markant er faldet i Region Nordjylland, som er *faldet* fra 13 tvangstilbageholdelser blandt børn og unge pr. 100.000 borgere i 2022 til 6 i 2023.

15

Bog anmeldelse

Psykiatriloven

Lov om anvendelse af tvang i psykiatrien m.v.
Med kommentarer af Ellen Margrethe Basse og Knud Kristensen.

På www.djoefforlag.dk kan bogen købes med introduktionsrabat hvis man ved betaling indtaster koden: **Psykiatri24**

Djøf forlag, 891 sider
ISBN 9788757453195

En ny bog, skrevet af professor emerita Ellen Margrethe Basse og tidligere formand for SIND, Knud Kristensen gennemgår på grundig og nuanceret vis den samlede lov om anvendelse af tvang i Psykiatrien.

Som bistandsværger har jeg ofte manglet overblik over hvad der ligger til grund for, at psykiatriloven ser ud som den gør? Hvilke overvejelser og hensyn er lagt til grund i de mange forarbejder der er gjort i tidens løb. Psykiatriloven blev til i 1989 og er ændret 22 gange siden, senest i foråret 2024.

Nærværende bog kan bruges af patientrådgivere og bistandsværger, som ønsker at få en dybere forståelse af funktion af jura, lovforarbejder, retspraksis, klagenævnspraksis, ombudsmandens rolle og ministeriers rolle, når borgere underlægges tvang i henhold til psykiatriloven.

Med støtte i det meget grundige arbejde, som er præsenteret

i bogen, kan vi i vores kreds få øget viden. Dermed bliver vi som patientrådgivere og bistandsværger bedre i stand til at understøtte retssikkerheden for de borgere, vi har til opgave at hjælpe.

Selvom en patient ikke skulle få medhold i en given klage, vil det have værdi, at vi som patientrådgivere kan formidle en afgørelse, så patienten måske vil føle sig set og hørt i klagesystemerne. Her kan kendskab til nærværende bog understøtte arbejdet.

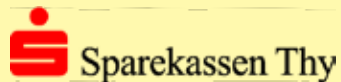
En stor tak skal lyde til Ellen Margrethe Basse og Knud Kristensen for jeres store arbejde med udgivelsen, må det blive til gavn for mange.

Erik Dahlgaard
Redaktør, formand LPD

LPD
Co/ Erik Dahlgaard
Tambogade 55
7790 Thyholm

Medlems kontingent på
kroner 350 bedes indbetalt til
vores netbank.

Regnr.: 9090

Kontonummer: 0004654765

LANDSFORENINGEN
af Patientrådgivere & Bistandsværger i Danmark

mark storm

Kvalitetsløsninger
inden for design, web,
print og skilte...

Odensevej 9, 5750 Ringe · Tlf. 62 62 22 77

www.mark-storm.dk